

over het aangevoerde vlees of spek geweest. Hoewel Heren XVII kritiek hadden op het besluit van 4 april 1758 om 20.000 rsd om te wisselen voor duiten, moest deze transactie wel geschieden aangezien de bevolking veel schade leed door de grote hoeveelheid duiten die in omloop waren. Hoewel de uitgifte van duiten uit de kas van de Compagnie gestaakt was, werd bij inwisseling van groot geld voor duiten nog 12 à 15 % verlies geleden. De Compagnie had geen nadeel bij de opkoop van duiten geleden, omdat de aanbieder 10 % opgeld moest betalen. Aan de andere kant was het krediet van die koperen munt hersteld, want volgens een rapport van gecommiteerden, [fol. 46] en uit het besluit van 2 mei 1758, blijkt dat binnen een maand de inwisseling praktisch stilstond. Het is echter de bakkers toen toegestaan de helft van de tarwe die ze van de Compagnie kochten, met een opgeld van 10 %, waarvan de tweede kassier 2 % krijgt, in duiten te voldoen, omdat het te hard was van hen betaling in zilvergeld te eisen. Zij worden door de bevolking bijna met niets anders dan duiten betaald, die zij met groot verlies voor zilvergeld zouden moeten inwisselen. Doordat de uitgifte van duiten uit de kas van de Compagnie niet is hervat, is het restant per eind september tot f 443.257 gestegen zonder uitzicht op vermindering. De Hoge Regering gaat niet meer in op het verwijt dat door het accepteren van ropia's te Surat op wissel tegen 30 stuivers de winst op de wissel weer verloren gaat, aangezien ze later met verlies in Coromandel en Bengalen verkocht moesten worden. Immers, zoals in april 1760 werd bericht, is bij resolutie van 8 januari 1760 besloten om de ropia zonder onderscheid op 27 stuivers te stellen.)

Egter moeten wij ten opzichte van de waarde der Souratsche ropijen in Bengale nog met één woord aanmerken dat deselve in 't voorleden jaar, schoon toen al eene aanmerkelijke partij versonden is, omgezet zijn de $105\frac{1}{2}$ tegen 100 sicca's, 'twelk op f $1,9,13\frac{3}{32}$ het stuk uitkomt, en een verlies geeft van slegts $\frac{7}{16}$ procent, terwijl 't bhaar zilver volgens de jongste rendementen van $1\frac{3}{8}$ tot $3\frac{9}{16}$ ten hondert verlooren heeft.

Ten aansien van 't ongenoegen 'twelk de excessive sommen aan assignatiën bij U Wel Ed. Hoogachtb. tot ons bijzonder leedweesen veroorzaakt hebben, vinden wij ons verplicht in consideratie te geven dat, hoezeer die importante remisen omtrent de betaling in Nederland eenige belemmering moeten gegeven hebben, het egter niet geraden schijnt derselver bedragen, ingevolge het aangehaalde bij vaderlandsche missive van den 17^e november 1738, op 9 tonnen 's jaars te bepalen. Want hierdoor soude men den particulieren, welke hunne penningen in Europa begeren te hebben, eene deure openen om zig in Bengale, Souratte, of elders, van 't kanaal der Engelschen, of andere vreemde natiën te bedienen. En tot afsnijding van die verkeerde wegen hebben wij geen ander middel weten uyt te denken, dan een ieder de vrijheid te laten zijn geld door 't kanaal van de Nederlandsche Compagnie te remitteren.

Fol. 47r-v.

(Heren XVII zullen wel spoedig bericht ontvangen over het bedrag aan assignaties en de bestelling van geld wordt eraan aangepast. [fol. 48] Alle gelden zullen geaccepteerd worden, mits ze, zoals werd bevolen, worden voldaan in Nederlandse dukatons te rekenen op 72 stuiver. De koop van wissels bestemd voor de eerste, zowel als de tweede bezending moet voor 15 september worden aangemeld bij de directeur-generaal en storting dient voor de eerste schepen uiterlijk op 15 oktober te geschieden en voor de januari schepen uiterlijk 15 december. Met het naschip worden geen assignaties verzonden. Bij de bestelling van geld in oktober wordt met de gelden die op assignatie zullen worden ontvangen, rekening gehouden. De grootkassier zal de ontvangsten aan dukatons bijhouden en aangeven waaraan ze zijn besteed en ook wanneer zij van 72 op 78 stuiver zijn gesteld. [fol. 49] De maatregelen die zijn goedgekeurd, worden niet veranderd zonder voorkennis. Op 10 maart is besloten om in plaats van de te ontvangen ijzeren blokken, keistenen als ballast te gebruiken. Bij bericht van 11 augustus van de opperequipagemeester en tien deskundige zeeofficieren is het gewicht bepaald)

voor een schip van 150 voeten, met thee op vragt beladen, op